

EDUSKUNNAN VASTAUS 104/2002 vp

Hallituksen esitys laeiksi osa-aikaeläkettä ja yksilöllistä varhaiseläkettä koskevien säännösten muuttamisesta

Asia

Hallitus on antanut eduskunnalle esityksensä laeiksi osa-aikaeläkettä ja yksilöllistä varhaiseläkettä koskevien säännösten muuttamisesta (HE 45/2002 vp).

Valiokuntakäsittely

Sosiaali- ja terveystieteiden valiokunta on antanut asiasta mietinnön (StVM 18/2002 vp).

Päätös

Eduskunta on hyväksynyt seuraavan lausuman:

Eduskunta edellyttää, että hallitus selvittää työttömyyseläkkeen saamiseen liittyvät ongelmat niiden osalta, jotka eivät täytä työttömyyseläkkeen ehtona olevaa työttömyyspäivärahan saamisen edellytystä ennen 1.1.1994 voimassa olleiden peruspäivärahan tarveharkintaa koskevien säännösten vuoksi ja ryhtyy selvityksen pohjalta tarvittaessa toimenpiteisiin.

Eduskunta on hyväksynyt seuraavat lait:

Laki

työntekijäin eläkelain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 8 päivänä heinäkuuta 1961 annetun työntekijäin eläkelain (395/1961) 4 e §:n 1 momentti, 4 g §:n 1 momentti, 5 §:n 6 momentti ja 12 §:n 1 momentin 2 kohta,

sellaisina kuin ne ovat 4 e §:n 1 momentti ja 12 §:n 1 momentin 2 kohta laissa 1263/1999, 4 g §:n 1 momentti laissa 559/1993 ja 5 §:n 6 momentti laissa 221/1998, sekä

lisätään 4 §:ään, sellaisena kuin se on laeissa 639/1966, 603/1986, 1482/1995 ja mainitussa laissa 1263/1999, uusi 8 momentti, 4 c §:ään, sellaisena kuin se on laissa 50/1985 ja mainituissa laeissa 559/1993 ja 1263/1999, uusi 12 ja 13 momentti sekä 4 f §:ään, sellaisena kuin se on mainituissa laeissa 603/1986 ja 559/1993 sekä laissa 221/1998, uusi 5 momentti seuraavasti:

4 §

Sen lisäksi, mitä 3 momentissa säädetään työ-

kyvyn alentumisen arvioinnissa huomioon otettavista tekijöistä, 60 vuotta täyttäneen työntekijän työkyvyttömyyseläkeoikeutta arvioitaessa

painotetaan työkyvyttömyyden ammatillista luonnetta. Eläketurvakeskus antaa tarkemmat ohjeet tämän momentin soveltamisesta.

4 c §

Ennen vuotta 1945 syntyneeseen työntekijään, joka ei täytä 1 momentin 1 kohdassa säädettyä edellytystä peruseläkkeen tai muun siihen verrattavan eläkkeen ansaitsemisesta 15 kalenterivuoden aikana, sovelletaan mainitun 15 kalenterivuoden ajan sijasta 20 kalenterivuoden aikaa, jos:

1) työntekijään työntekijäin eläkelain muuttamisesta annetun lain (1263/1999) voimaantulosäännöksen 4 tai 5 momentin mukaan sovelletaan 4 c §:n 3 momenttia sellaisena kuin se oli voimassa sanotun lain voimaan tullessa; tai

2) työntekijä 1 päivänä tammikuuta 2000 sai työmarkkinatuesta annetun lain (1542/1993) mukaista työmarkkinatukea työttömyyspäivärahan enimmäismäärän täyttymisen vuoksi.

Mitä edellä 12 momentissa säädetään, ei kuitenkaan koske työntekijää, joka ei ole ansainnut 8 §:n 4 momentissa tarkoitettua peruseläkettä tai muuta siihen verrattavaa työ- tai virkasuhteeseen perustuvaa eläkettä yhteensä vähintään 15 vuotta. Lyhytaikaisissa työsuhteissa olevien työntekijäin eläkelaisissa tarkoitetuissa työsuhteissa saatujen ansioiden perusteella ansainta-aika otetaan huomioon niin kuin mainitun lain 4 §:n 6 momentissa säädetään.

4 e §

Sen estämättä, mitä 4 §:n 3 momentissa ja 5 b §:n 1 momentissa säädetään täyden työkyvyttömyyseläkkeen saamisesta, ennen vuotta 1944 syntyneellä työntekijällä on 58 vuotta täytettyään oikeus saada työkyvyttömyyseläke yksilöllisenä varhaiseläkkeenä, jos hänen työkykynsä, ottaen huomioon sairaus, vika tai vamma, ikääntymiseen liittyvät tekijät, ammatissa olon pitkäaikaisuus, hänelle työstä aiheutunut rasittuneisuus ja kuluneisuus sekä työolosuhteet, on pysyvästi siinä määrin alentunut, ettei

hänen kohtuudella voida edellyttää enää jatkuvan ansiotyötään.

4 f §

Sen estämättä, mitä 1 momentin johdantokappaleessa säädetään, ennen vuotta 1947 syntyneellä osa-aikatyöhön siirtyneellä työntekijällä on oikeus saada osa-aikaeläkettä 56 vuoden iän täytettyään mutta ei 65 vuoden iän täyttämisen jälkeen.

4 g §

Osa-aikaeläke myönnetään aikaisintaan sitä kuukautta seuraavan kuukauden alusta, jona työntekijä on täyttänyt 58 vuotta, ei kuitenkaan takautuvasti pitemmältä ajalta kuin osa-aikaeläkkeen hakemista seuraavaa kuukautta edeltäneen kuuden kuukauden ajalta. Ennen vuotta 1947 syntyneelle työntekijälle myönnetään kuitenkin osa-aikaeläke edellä mainitulla tavalla aikaisintaan sitä kuukautta seuraavan kuukauden alusta, jonka aikana hän on täyttänyt 56 vuotta.

5 §

Osa-aikaeläkettä saaneen työntekijän vanhuuseläkkeeseen lisätään osa-aikaeläkkeellä olon ajalta 1/16 prosenttia ja työkyvyttömyyseläkkeeseen 1 momentin 1 kohdan ja 2 momentin 1 kohdan mukainen määrä eläkkeen perusteena olevasta palkasta jokaiselta kuukaudelta, jolta työntekijä on saanut osa-aikaeläkettä. Tällöin eläkkeen perusteena olevana palkkana pidetään sitä 5 c §:n 1 momentin mukaista ansiotulojen erotusta, jonka perusteella työntekijän osa-aikaeläke on ensimmäisen kerran määrätty. Jos osa-aikaeläkkeen rinnalla tehdystä osa-aikatyöstä tulevaan eläkkeeseen luetaan mukaan 6 a §:ssä tarkoiteltua tulevalta ajalta karttuva eläke, tältä ajalta karttuu eläkettä 3 momentin mukaisesti myös edellä tarkoitettua ansiotulojen erotuksesta.

12 §

Eläkelaitosten keskinäinen vastuu eläkkeistä ja kuntoutusrahasta määräytyy sekä eläkkeistä ja kuntoutusrahasta eläkelaitoksille aiheutuvat kulut jaetaan eläkelaitosten kesken, mikäli eläkelaitokset eivät ole toisin sopineet, seuraavasti:

2) sellaisen työkyvyttömyys- ja työttömyyseläkkeen neljästä viidesosasta, joka on myönnetty 6 a §:ää soveltaen, näihin eläkkeisiin luettuna myös lyhytaikaisissa työsuhteissa olevien työntekijäin eläkelain perusteella ehkä saatava eläkkeen osa ja merimieseläkelain 3 a §:n 4 momentissa tarkoitettu, mainitun lain perusteella ehkä saatava eläkkeen osa, mutta ei 4 j eikä 7 g §:n mukaista korotusta eikä 9 §:n perusteella eläkkeen alkamisen jälkeen annettuja korotuksia, sekä siitä kuntoutusrahan osasta, joka vastaa 6 §:ää soveltaen myönnetystä työkyvyttömyyseläkkeestä edellä mainitulla tavalla määräytyvää eläkkeen osaa, vastaa yksin se eläkelaitos, jonka toimintapiiriin työntekijä kuului mainituksa pykälässä tarkoitettun työsuhteen perusteella; lisäksi eläkelaitos on vastuussa siitä eläkkeen tai kuntoutusrahan määrästä, joka ministeriön vahvistamien tai antamien perusteiden mukaan on erikseen siirretty eläkelaitoksen vastuulla olevaan eläkkeen osaan 12 a §:n 5 momentin mukaisesti;

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä elokuuta 2002.

Tämän lain 4 c §:n 12 ja 13 momenttia sovelletaan myös sellaisiin työttömyyseläkkeisiin, joissa eläketapahtuma on sattunut ennen lain voimaantuloa. Jos työntekijällä ei ole ollut oikeutta työttömyyseläkkeeseen sen vuoksi, että hän ei ole täyttänyt 4 c §:n 1 momentin 1 kohdan mukaista edellytystä sellaisena kuin se on tämän lain voimaan tullessa, eläke myönnetään hakemuksesta tämän lain sekä muilta osin tämän lain voimaan tullessa voimassa olleiden työntekijäin eläkelain säännösten mukaisesti hakemista seuraavan kuukauden alusta, kuitenkin aikaisintaan tämän lain voimaantulosta alkaen. Jos mainittu hakemus tehdään kuukauden kuluessa tämän lain voimaantulosta, työttömyyseläke myönnetään lain voimaantulosta alkaen.

Tämän lain 4 §:n 8 momenttia ja 4 e §:n 1 momenttia sovelletaan 1 päivästä tammikuuta 2004.

Tämän lain 4 f §:n 5 momenttia, 4 g §:n 1 momenttia ja 5 §:n 6 momenttia sovelletaan 1 päivästä tammikuuta 2003 alkaen osa-aikaeläkkeeseen, jossa eläketapahtuma sattuu mainittuna päivänä tai sen jälkeen. Ennen vuotta 1947 syntyneisiin työntekijöihin sovelletaan kuitenkin 5 §:n 6 momenttia sellaisena kuin se on voimassa tämän lain voimaan tullessa.

Tämän lain 12 §:n 1 momentin 2 kohtaa sovelletaan sellaisen osa-aikaeläkkeen jälkeen myönnettävään työkyvyttömyyseläkkeeseen, joka perustuu 1 päivänä tammikuuta 2003 tai sen jälkeen sattuneeseen eläketapahtumaan.

Laki

lyhytaikaisissa työsuhteissa olevien työntekijäin eläkelain 4 ja 4 a §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 9 päivänä helmikuuta 1962 annetun lyhytaikaisissa työsuhteissa olevien työntekijäin eläkelain (134/1962) 4 a §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on laissa 1264/1999, sekä

lisätään 4 §:ään, sellaisena kuin se on laeissa 935/1972 ja 1483/1995 sekä mainituksa laissa 1264/1999, uusi 7 momentti seuraavasti:

4 §

Sen lisäksi, mitä 2 momentissa säädetään työkyvyn alentumisen arvioinnissa huomioon otettavista tekijöistä, 60 vuotta täyttäneen työntekijän työkyvyttömyyseläkeoikeutta arvioitaessa painotetaan työkyvyttömyyden ammatillista luonnetta. Eläketurvakeskus antaa tarkemmat ohjeet tämän momentin soveltamisesta.

4 a §

Sen estämättä, mitä 4 §:n 2 momentissa ja 5 b §:n 1 momentissa säädetään täyden työkyvyttömyyseläkkeen saamisesta, ennen vuotta

1944 syntyneellä työntekijällä on 58 vuotta täytettyään oikeus saada työkyvyttömyyseläke yksilöllisenä varhaiseläkkeenä, jos hänen työkykynsä, ottaen huomioon sairaus, vika tai vamma, ikääntymiseen liittyvät tekijät, ammatissa olon pitkäaikaisuus, hänelle työstä aiheutunut rasittuneisuus ja kuluneisuus sekä työolosuhteet, on pysyvästi siinä määrin alentunut, ettei hänen kohtuudella voida edellyttää enää jatkavan ansiotyötään.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2004.

Laki

merimieseläkelain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 26 päivänä tammikuuta 1956 annetun merimieseläkelain (72/1956) 3 a §:n 2 momentin 2 kohta, 14 c §:n 1 momentti, 15 §:n 5 momentti, 16 §:n 4 momentti ja 22 a §:n 6 momentti, sellaisina kuin ne ovat 3 a §:n 2 momentin 2 kohta ja 15 §:n 5 momentti laissa 1268/1999, 14 c §:n 1 momentti laissa 1595/1993 sekä 16 §:n 4 momentti ja 22 a §:n 6 momentti laissa 223/1998, sekä *lisätään* 14 b §:ään, sellaisena kuin se on mainituissa laeissa 1595/1993 ja 223/1998, uusi 5 momentti, 15 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 1745/1995 ja mainituissa laissa 1268/1999, uusi 9 momentti sekä 15 e §:ään, sellaisena kuin se on laeissa 52/1985 ja 1346/1990 sekä mainituissa laeissa 1595/1993 ja 1268/1999, uusi 12 ja 13 momentti seuraavasti:

3 a §

Tämän lain mukaisen eläkkeen työntekijäin eläkelain vähimmäiseläketurvaa vastaavasta osasta ja kuntoutusrahasta eläkekassa on vastuussa seuraavasti:

2) sellaisen työkyvyttömyys- ja työttömyyseläkkeen neljästä viidesosasta, joka on myönnetty 12 a §:ää soveltaen, näihin eläkkeisiin luettuna myös työntekijäin eläkelain ja lyhytaikaisissa työsuhteissa olevien työntekijäin eläkelain (134/1962) perusteella ehkä saatavat eläkkeen osat, mutta ei 25 a eikä 15 d §:n mukaista koro-

tusta eikä 18 §:n perusteella eläkkeen alkamisen jälkeen annettuja korotuksia, sekä siitä kuntoutusrahan osasta, joka vastaa 12 a §:ää soveltaen myönnetystä työkyvyttömyyseläkkeestä edellä mainitulla tavalla määräytyvää työntekijäin eläkelain vähimmäiseläketurvaa vastaavaa eläkkeen osaa, vastaa yksin eläkekassa; lisäksi eläkekassa on vastuussa siitä eläkkeen tai kuntoutusraha määrästä, joka ministeriön antamien perusteiden mukaan on erikseen siirretty eläkekassan vastuulla olevaan osaan työntekijäin eläkelain 12 a §:n 5 momentin mukaisesti; sekä

14 b §

Sen estämättä, mitä 1 momentin johdantokappaleessa säädetään, ennen vuotta 1947 syntyneellä osa-aikatyöhön siirtyneellä työntekijällä on oikeus saada osa-aikaeläkettä 56 vuoden iän täytettyään mutta ei 65 vuoden iän täyttämisen jälkeen.

14 c §

Osa-aikaeläke myönnetään aikaisintaan sitä kuukautta seuraavan kuukauden alusta, jona työntekijä on täyttänyt 58 vuotta, ei kuitenkaan takautuvasti pitemmältä ajalta kuin osa-aikaeläkkeen hakemista seuraavaa kuukautta edeltäneen kuuden kuukauden ajalta. Ennen vuotta 1947 syntyneelle työntekijälle myönnetään kuitenkin osa-aikaeläke edellä mainitulla tavalla aikaisintaan sitä kuukautta seuraavan kuukauden alusta, jonka aikana hän on täyttänyt 56 vuotta.

15 §

Sen estämättä, mitä 1—4 momentissa ja 23 §:n 1 momentissa säädetään täyden työkyvyttömyyseläkkeen saamisesta, ennen vuotta 1944 syntyneellä työntekijällä on 58 vuotta täytettyään oikeus saada työkyvyttömyyseläke yksilöllisenä varhaiseläkkeenä, jos hänen työkykynsä, ottaen huomioon sairaus, vika tai vamma, ikääntymiseen liittyvät tekijät, ammatissa olon pitkäaikaisuus, hänelle työstä aiheutunut rasittuneisuus ja kuluneisuus sekä työolosuhteet, on pysyvästi siinä määrin alentunut, ettei hänen kohtuudella voida edellyttää enää jatkavan ansiotyötään.

Sen lisäksi, mitä 1 momentissa säädetään työkyvyn alentumisen arvioinnissa huomioon otettavista tekijöistä, 60 vuotta täyttäneen työntekijän työkyvyttömyyseläkeoikeutta arvioitaessa painotetaan työkyvyttömyyden ammatillista luonnetta. Eläketurvakeskus antaa tarkempia ohjeita tämän momentin soveltamisesta.

15 e §

Ennen vuotta 1945 syntyneeseen työntekijään, joka ei täytä 1 momentin 1 kohdassa säädettyä edellytystä peruseläkkeen tai muun siihen verrattavan eläkkeen ansaitsemisesta 15 kalenterivuoden aikana, sovelletaan mainitun 15 kalenterivuoden ajan sijasta 20 kalenterivuoden aikaa, jos:

1) työntekijään merimieseläkelain muuttamisesta annetun lain (1268/1999) voimaantulosäännöksen 6 tai 7 momentin mukaan sovelletaan 15 e §:n 3 momenttia sellaisena kuin se oli voimassa sanotun lain voimaan tullessa; tai

2) työntekijä 1 päivänä tammikuuta 2000 sai työmarkkinatuesta annetun lain (1542/1993) mukaista työmarkkinatukea työttömyyspäivärahan enimmäismäärän täyttymisen vuoksi.

Mitä edellä 12 momentissa säädetään, ei kuitenkaan koske työntekijää, joka ei ole ansainnut työntekijäin eläkelain 8 §:n 4 momentissa tarkoitettua peruseläkettä tai muuta siihen verrattavaa työ- tai virkasuhteeseen perustuvaa eläkettä yhteensä vähintään 15 vuotta. Lyhytaikaisissa työsuhteissa olevien työntekijäin eläkelaisissa tarkoitetuissa työsuhteissa saatujen ansioiden perusteella ansainta-aika otetaan huomioon niin kuin mainitun lain 4 §:n 6 momentissa säädetään.

16 §

Osa-aikaeläkettä saaneen työntekijän vanhuuseläkkeeseen lisätään osa-aikaeläkkeellä olon ajalta 1/16 prosenttia ja työkyvyttömyyseläkkeeseen 1 momentin 1 kohdan mukainen määrä eläkkeen perusteena olevasta palkasta jokaiselta kuukaudelta, jolta työntekijä on saanut osa-aikaeläkettä. Tällöin eläkkeen perusteena olevana palkkana pidetään sitä 16 g §:n 1 momentin mukaista ansiotulojen erotusta, jonka perusteella työntekijän osa-aikaeläke on ensimmäisen kerran määrätty. Jos osa-aikaeläkkeen rinnalla tehdystä osa-aikatyöstä tulevaan eläkkeeseen luetaan mukaan 12 a §:ssä tarkoitettu tulevalta ajalta karttuva eläke, tältä ajalta kart-

tuu eläkettä 2 momentin mukaisesti myös edellä tarkoitetusta ansiotulojen erotuksesta.

22 a §

Osa-aikaeläkettä saaneen työntekijän vanhuuseläkkeeseen lisätään osa-aikaeläkkeellä olon ajalta 1/16 prosenttia ja työkyvyttömyyseläkkeeseen 1 momentin 1 kohdan ja 2 momentin mukainen määrä eläkkeen perusteena olevasta palkasta jokaiselta kuukaudelta, jolta työntekijä on saanut osa-aikaeläkettä. Tällöin eläkkeen perusteena olevana palkkana pidetään sitä 16 g §:n 1 momentin mukaista ansiotulojen erotusta, jonka perusteella työntekijän osa-aikaeläke on ensimmäisen kerran määrätty. Jos osa-aikaeläkkeen rinnalla tehdystä osa-aikatyöstä tulevaan eläkkeeseen luetaan mukaan 12 a §:ssä tarkoitettu tulevalta ajalta karttuva eläke, tältä ajalta karttuu eläkettä 3 momentin mukaisesti myös edellä tarkoitetusta ansiotulojen erotuksesta.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä elokuuta 2002.

Tämän lain 3 a §:n 2 momentin 2 kohtaa sovelletaan sellaisen osa-aikaeläkkeen jälkeen myönnettävään työkyvyttömyyseläkkeeseen,

joka perustuu 1 päivänä tammikuuta 2003 tai sen jälkeen sattuneeseen eläketapahtumaan.

Tämän lain 15 §:n 5 ja 9 momenttia sovelletaan 1 päivästä tammikuuta 2004.

Tämän lain 15 e §:n 12 ja 13 momenttia sovelletaan myös sellaisiin työttömyyseläkkeisiin, joissa eläketapahtuma on sattunut ennen lain voimaantuloa. Jos työntekijällä ei ole ollut oikeutta työttömyyseläkkeeseen sen vuoksi, että hän ei ole täyttänyt 15 e §:n 1 momentin 1 kohdan mukaista edellytystä sellaisena kuin se on tämän lain voimaan tullessa, eläke myönnetään hakemuksesta tämän lain sekä muilta osin tämän lain voimaan tullessa voimassa olleiden merimieseläkelain säännösten mukaisesti hakemista seuraavan kuukauden alusta, kuitenkin aikaisintaan tämän lain voimaantulosta alkaen. Jos mainittu hakemus tehdään kuukauden kuluessa tämän lain voimaantulosta, työttömyyseläke myönnetään lain voimaantulosta alkaen.

Tämän lain 14 b §:n 5 momenttia, 14 c §:n 1 momenttia, 16 §:n 4 momenttia ja 22 a §:n 6 momenttia sovelletaan 1 päivästä tammikuuta 2003 alkaen osa-aikaeläkkeeseen, jossa eläketapahtuma sattuu mainittuna päivänä tai sen jälkeen. Ennen vuotta 1947 syntyneisiin työntekijöihin sovelletaan kuitenkin 16 §:n 4 momenttia ja 22 a §:n 6 momenttia sellaisina kuin ne ovat voimassa tämän lain voimaan tullessa.

Laki

kansaneläkelain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 8 päivänä kesäkuuta 1956 annetun kansaneläkelain (347/1956) 20 §:n 1 momentin 2 kohdan c alakohta ja 22 a §:n 1 momentin johdantokappale,

sellaisina kuin ne ovat laissa 1271/1999, sekä

lisätään 22 §:ään, sellaisena kuin se on laeissa 697/1964, 1487/1995, 837/1998 ja 70/2002, uusi 7 momentti sekä 22 c §:ään, sellaisena kuin se on laissa 53/1985 ja mainitussa laissa 1271/1999, uusi 4 momentti seuraavasti:

20 §

Kansaneläkkeenä maksetaan:

2) työkyvyttömyyseläkettä:

c) yksilöllisenä varhaiseläkkeenä 22 a §:ssä tarkoitetuissa tapauksissa ennen vuotta 1944 syntyneelle henkilölle hänen täytettyään 58 mutta ei vielä 65 vuotta; tai

22 §

Sen lisäksi, mitä tässä pykälässä säädetään työkyvyn alentumisen arvioinnissa huomioon otettavista tekijöistä, 60 vuotta täyttäneen henkilön työkyvyttömyyseläkeoikeutta arvioitaessa painotetaan työkyvyttömyyden ammatillista luonnetta. Kansaneläkelaitos antaa tarkempia ohjeita tämän momentin soveltamisesta.

22 a §

Sen estämättä, mitä 22 §:ssä säädetään, ennen vuotta 1944 syntyneellä henkilöllä on 58 vuotta täytettyään oikeus saada työkyvyttömyyseläkettä yksilöllisenä varhaiseläkkeenä, jos hänen työkykynsä, ottaen huomioon sairaus, vika tai vamma, ikääntymiseen liittyvät tekijät, ammatissa olon pitkäaikaisuus, hänelle työstä aiheutunut rasittuneisuus ja kuluneisuus sekä

työolosuhteet, on pysyvästi siinä määrin alentunut, ettei hänen kohtuudella voida edellyttää enää jatkavan ansiotyötään. Eläkkeen saamisen edellytyksenä on lisäksi, että vakuutettu on joko lopettanut ansiotyön tai että hänen ansiotulonsa voidaan arvioida kuukaudessa työntekijäin eläkelain 1 §:n 1 momentin 2 kohdan perusteella sovellettavaa määrää pienemmiksi. Työn lopettamisen tai ansiotulojen vähentymisen tulee olla tapahtunut aikaisintaan 360 päivää ennen yksilöllisen varhaiseläkkeen tai työntekijäin eläkelain 8 §:n 4 momentissa tarkoitettujen lakien tai eläkesääntöjen mukaiseen osaeläkkeeseen oikeuttavan työkyvyttömyyden alkamista. Tällöin jätetään huomioon ottamatta päivät, joilta vakuutettu on saanut:

22 c §

Poiketen siitä, mitä 3 momentissa säädetään, työttömyyseläke myönnetään työntekijäin eläkelain 4 c §:n 12 ja 13 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa työttömyyseläkkeen hakemista seuraavan kuukauden alusta.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä elokuuta 2002. Tämän lain 20 §:n 1 momentin 2 kohdan c alakohtaa ja 22 a §:n 1 momenttia sovelletaan 1 päivästä tammikuuta 2004.

Laki

työaikalain 2 ja 15 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 9 päivänä elokuuta 1996 annetun työaikalain (605/1996) 2 §:n johdantokappale sekä lisätään 15 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laissa 64/2001, uusi 3 momentti seuraavasti:

2 §

Poikkeukset soveltamisalasta

Tätä lakia ei sovelleta, lukuun ottamatta sen 15 §:n 3 momenttia:

män ajan työtä, työnantajan on pyrittävä järjestämään työt niin, että työntekijä voi tehdä osa-aikatyötä. Työajan lyhentäminen toteutetaan työnantajan ja työntekijän sopimalla tavalla ottaen huomioon työntekijän tarpeet sekä tuotanto- ja palvelutoiminta.

15 §

Lyhennetty työaika

Jos työntekijä siirtyäkseen osa-aikaeläkkeelle haluaa tehdä säännöllistä työaika lyhyem-

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2003.

Helsingissä 17 päivänä kesäkuuta 2002